

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ДІНТАНУ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТТАНУ КАФЕДРАСЫ

«Дін туралы ғылымның өзекті мәселелері » пәні бойынша емтихан бағдарламасы

Мамандық: «8D02203 - Дінтану», қазақ бөлімі 1 курс

Кредит саны - 5

Алматы 2023

2022-2023 оқу жылының күзгі семестрі кезіндегі қорытынды бақылау формаларының сипаттамасы (емтихан)

Жазбаша емтихан: дәстүрлі – сұрақтарға жауап

Емтихан формасы: жазбаша - офлайн

- Сұрақтар тізімі универ жүйесінде алдын ала жүктеледі. Жазбаша емтиханды тапсыру кезінде емтихан билеті автоматты түрде құрастырылады.
- Емтиханда кезекші оқытушылар жұмыс жасайды.

Емтихан ұзақтығы 2 сағат

МАҢЫЗДЫ !!! Әр докторан алдын ала «Универ» жүйесінен емтихан кестесін біліп алуы керек. Емтихан басталмас 10-15 минут бұрын докторан емтихан өтетін аудиторияда отыру тиіс.

- емтихан кезекшлерінің бірі емтихан кезінде әрбір нақты емтихан тапсырушыға бір билетті және жазу парақтарын ұсынады.
- билетте жазылған сұрақтарға толық жауап жазылуы керек;
- докторантан көрсетілген материалды меңгерудің жоғары деңгейін және нақты тапсырмаларды орындау мен білімді қолдану қабілетін көрсету талап етіледі;
- қосымша ақпарат көздерін пайдалануға тыйым салынады;
- басқа емтихан тапсырушылармен сөлесуге рұқсат берілмейді.

«Дін туралы ғылымның өзекті мәселелері» пәнінен қорытынды емтихан бағдарламасы

- Дінтануды «нақты ғылым» ретінде дәлелдеу.
- Дінтанудың эмпирикалық және теориялық деңгейлері.
- Дінтану теорияларының сипаттаушы, түсіндіруші және болжаушы функциялары.
- Дінтанудың пәнаралық ерекшелігі. Арнайы гуманитарлық пәндер аясында дінді зерттеу.
- Этнологиялық (элеуметтік - антропологиялық) тұжырымдамалар: анимистік – Э.Тайлор, преанимистік – Дж.Дж.Фрэнгер, Р.Маретт, прамонотеистік – Э.Лэнг, В.Шмидт
- Дінтанудағы пәнаралық қытынастар: герменевтикалық, функционалдық, феноменологиялық зерттеулер.
- М. Мюллердің концепциясындағы тіл және дін
- Діни феномендерге қатысты социологиялық зерттеулер
- Теологиядағы діннің қоғаммен қарым-қатынасы. Дінді «бөлуші» және «біріктіруші» ретінде қарастыру үрдісі. Р. Отто, П.А. Флоренский, П.Л. Бергер, Т. Лукман.
- Исламтанушы ғалымдардың діннің қоғамдағы рөлі туралы ойлары. Мұхаммед Абид ал-Жабири, Сейд Хатами, Х. Ландольт, В. Читтик, С.Х. Наср, Абд аль-Рахман Бадави

- И. Кант «Зерде шеңберіндегі дін». Моралдық заң және Құдай ұғымы
- Г.В.Ф. Гегель философиясындағы абсолютті идея мәселесі
- Фейербах діннің ақиқаттық және антропологиялық мәні туралы
- К. Маркс пен Ф. Энгельстің дінге қатысты көзқарастары
- М. Вебердің дінді әлеуметтік әрекетке мағына берудің әдісі ретіндегі сипаттамасы
- Дін әлеуметтік өмірдің мазмұны мен рәміздер жүйесі ретінде. Э. Дюркгейм
- Дін әлеуметтануындағы құрылымдық-функционалдық бағыт. А. Радклифф-Браун, Б. Малиновский, Т. Парсонс, Р.К. Мертон
- Дін психологиясының негізгі мәселелері. У. Джеймс, Л. Леви-Брюль, З. Фрейд, К.Г. Юнг
- Гуманистік психологияның негізін салушылар: Э. Фромм, А. Маслоу, В. Франкл, К.Роджерс
- Қазақстандағы дін және саясат мәселесі. Қазақстандағы жаңа діндарлықты зерттеу мәселелері
- Қазақстандық дінтанудың мәселелері Діни сенім, діни және дінтанулық білім, діни қызмет және діни бірлестіктер мәселесі

Әдебиеттер тізімі

1. Дінтану оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Дінтану энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
3. Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008
4. Борбасова Қ.М. Діни бірлестіктер және ұлттық қауіпсіздік мәселесі: монография. – Алматы, 2009. – 212 б.
5. Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
6. Эйкен Р. Основные проблемы современной философия религии. СПб 2008г
7. Бурова, Е. Е.. ‘Тренды новой религиозности в современном Казахстане (опыт социогуманитарного измерения)’. Алматы, 2014.
8. Религиозные конверсии в постсекуляном обществе.. (опыт феноменологической реконструкции). Коллективная монография/ Под общ.ред. А.Х.Бижанова. Алматы.2017.

Интернет-ресурстары: <https://read.kz/> <http://www.interfax-religion.ru/map/> Центр религиоведческих исследований - <http://ethna.upelsinka.com>

1. Журнал «Религиоведческие исследования» <http://rrs-journal.ru/>
2. Библиотека по религиоведению «Вериги» <http://www.verigi.ru/>
3. Единое окно доступа к образовательным ресурсам «Религия.
4. Религиоведение» http://window.edu.ru/library?p_rubr=2.2.73.16

БАҒАЛАУ САЯСАТЫ

ВАК/MAG/DOC СТАНДАРТТЫ ЕМТИХАН: ЖАЗБАША

№	Критерий/ балл	Дескрипторлар				
		Өте жақсы 90–100% (27-30 балл)	Жақсы 70–89% (21-26 балл)	Қанағаттанарлық 50–69% (15-20 балл)	Қанағаттанарлықсыз	
					25–49% (8-14 балл)	0–24% (0-7 балл)
1 сұрақ 30 балл	Курс теориясы мен тұжырымдамаларын білу және түсіну	«Өте жақсы» деген баға сұрақтың жан-жақты түсіндірмесі, әрбір қорытынды мен мәлімдеме үшін егжей-тегжейлі дәлелі бар, логикалық түрде құрастырылған және әзірленген тақырыптардан мысалдармен расталған жауап үшін қойылады.	«Жақсы» деген баға сұрақтың толық, бірақ толық емес қамтылуын, негізгі ережелердің қысқартылған аргументтерін қамтитын және материалды беру логикасы мен реттілігін бұзуға мүмкіндік беретін жауапқа қойылады. Жауапта стильдік қателер мен терминдерді дұрыс қолданбауы кедергі келтірмейді.	«Қанағаттанарлық» бағасы билетте ұсынылған сұрақтарды толық қамтымаған, негізгі ойларды үстірт дәлелдейтін, баяндаудағы композициялық теңгерімсіздіктерге, материалды баяндау логикасы мен реттілігін бұзуға жол берген жауапқа қойылады. Әзірленген жазбаларынан мысалдармен теориялық ойлары көрсетілмейді.	Қойылған сұрақтарды дұрыс қамтымау, қате дәлелдеу, фактілік және сөздік қателер, дұрыс емес қорытындыны болжау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу...; Қорытынды бақылауды өткізу ережесін бұзу.
2 сұрақ 30 балл	Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін курстың практикалық мәселелерін шешу;	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, толық емес, курстың практикалық мәселелерін толық шешпей қойылған сұраққа дәлелді жауап беру; курс бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыз пайдалану;	Материал фрагменттелген, логикалық дәйектілікті бұза отырып, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, курстың теориялық білімі үстірт қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шешпе алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктердің	Тапсырмаларды шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытынды және нәтиже жасай алмау. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
3 сұрақ	Критерий/ балл	Дескрипторлар				
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлықсыз	

40 балл	Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	90–100% (36-40 балл)	70–89% (35-28 балл)	50–69% (27-20 балл)	25–49% (19-10 балл)	0–24% (0-9 балл)
		Ғылыми ұстанымды және қолданылған әдістеме мен технологияны дәйекті, қисынды және дұрыс негіздеу, сауаттылық, ғылыми тіл нормаларын сақтау, жалпы дұрыс тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздікке жол беріледі (+графикалық деректер арқылы негіздеу нәтижелерін визуализациялау).	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер бар, сонымен қатар практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлдік жоқ	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 30 балл, екінші сұраққа-30 балл, үшінші сұраққа - 40 балл.

